

Ara sí que va de veres: tot mata. La veritat és que ja es veia venir, perquè no més cal una repassada general de la història per convèncer-nos que no hi ha hagut cap generació que s'hagi escapat de la crema. Quan veig una pel·lícula de romans, amb un circ ple de gom a gom d'un públic que aplaudeix honestament (segons la moral d'aquells temps) una bona deglució de cristians per part de lleons que a bodes els convidaven, no em quedo gens tranquil. Ja es comprèn que no em refereixo als extres ni als actors principals ni als lleons domesticats que fan de farciment, sinó a una situació real, per remota que sigui, evocada pels guionistes, els directors i les companyies productores que ens volen explicar una època de la qual no en queda ni un sol supervivent, sinó amb prou feines algun esquelet escadusser i amb totes les peces desmuntades.

Però què dic ara! Qui em feia anar tan lluny? Podia dir el mateix dels contemporanis de l'Exposició Universal de Barcelona de l'any 1888. Si en queda algun —i els dubtes se'm mengen— tindria la venerable edat de 102 anys, i és segur que no es recordaria de res, perquè l'hipotètic supervivent tot just hauria acabat de néixer quan es va inaugurar el certamen.

Si algú em preguntés d'on em ve aquesta preocupació tan banal, me'n faria càrrec. Tant, que li donaria explicacions de seguida, fins on, ell, l'altre, tingués la paciència d'escoltar-me. Em ve de la notícia, força divulgada últimament, que les calories poden ésser peri-

el davantal de pere calders

Per més que fem...

lloses per a la salut. Reconec, perquè no em queda altre remei, que jo vinc d'un temps en el qual les calories eren una gran cosa, tenien un prestigi enorme. Suposo que alguns científics ja devien tenir les seves temences, però si és així s'ho callaven o (cosa pitjor) se sumaven a l'entusiasme de conjunt. Amb molts altres productes ocorria una cosa semblant. Les proteïnes, les vitamines, les lactoses, els lípids, els ous i una respectable corrua d'etcèteres gaudien de la mateixa fama. La gent, convençuda i avalada pels experts, havia incorporat a la filosofia popular sentències tan expressives com ara "Carn fa carn i vi fa sang", "Bon plat i fondo", "Cap viu a l'hora de l'àpat", "Tot allò que no mata, engreixa"... I moltes altres amb unes intencions similars. Una persona feia goig si era més aviat plena, i causava angoixa si tirava a prima.

Que n'anàvem d'errats! De mica en mica, però cada vegada amb més insistència, ens han anat esmenant la plana. Amb la carn cal anar-hi amb molt de compte, fins i tot en el sentit de la concupiscència, i el vi i els seus derivats són com drogues temibles. El plat val més que no sigui fondo o, si ho és, és preferible no omplir-lo i hi ha especialistes molt qualificats que recomanen alçar-se sempre de taula amb una mica de gana. Pel que fa a engreixar-se equival a un

suïcidi i es considera quasi exquisida la magresa en relació amb els cànons del bon veure femení. Abans, una noia massa prima era candidata a la tuberculosi. Avui, pot aspirar a un model molt ben pagada i a aparèixer a la portada de revistes de gran divulgació.

Per corregir els inconvenients dels productes alimentaris que he esmentat (i d'altres que no figuren a la llista) els tècnics es van inventar les fórmules *light*. Semblava que havien fet una troballa de les grosses, però no ens ho penséssim pas. Fa cosa de no res que s'ha iniciat una campanya encaminada a demostrar que molts ingredients *light* són dolents per a la salut, de manera que ni pensar-hi a estar tranquils.

És obligat, en arribar aquí, reconèixer que la ciència mèdica ha aconseguit d'allargar substancialment la mitjana de vida. Això seria molt satisfactori si no fos que no paren de dir-nos que en qüestió de pocs anys més hi haurà massa vells, no se sabrà què fer-ne ni on ficar-los. Els sistemes de seguretat social no podran pagar tantes pensions i es declararan en bancarrota. O sigui que ens hem d'esforçar a distreure'ns i a pensar en altres coses. Allò que he dit al començament, que tot mata, deu ésser una sàvia mesura natural. Si no ens matem amb el que mengem, el que respirem i, en general, amb tot el que ens envolta, ens haurien de matar les autoritats legalment constituïdes. Seria, no ens enganyem, un execrable abús de confiança.

Pere Calders